

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen sorularımın Adalet Bakanı Sayın Yılmaz Tunç tarafından yazılı olarak cevaplandırılması hususunu; Anayasanın 98. ve İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince saygılarımla arz ederim. 02.07.2025

Av. Uğur BAYRAKTUTAN
Artvin Milletvekili

Uluslararası raporlara göre Türkiye, hukukun üstünlüğü endeksinde 142 ülke arasında 117'nci sıraya kadar gerilemiştir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin Türkiye'ye yönelik istatistikleri de yargı sisteminin içinde bulunduğu durumu bir kez daha ortaya koymuştur. Türkiye'nin 117. sırada yer alması, bu kriterlerin çoğunda ciddi zafiyetler yaşandığını göstermektedir. Bu durum, uluslararası arenada Türkiye'nin hukuk devleti imajını olumsuz etkilemekte ve vatandaşların adalete olan güvenini sarsmaktadır

Aralarında Türkiye'nin de bulunduğu 47 Avrupa ülkesi hakkında AIHM'e yapılan başvuru sayısı 2024'ün sonunda 60 bin 350'ye ulaşmıştır. Türkiye hakkında yapılan ve tüm başvuruların yüzde 36'sını oluşturan şikayetlerin sayısı, 21 bin 600 olarak kayıtlara geçmiştir. Türkiye, henüz çözülemeyen ve derdest durumda bekleyen 21 bin 600 başvuru ile hakkında en çok başvuru yapılan ülke olarak dikkat çekmektedir.

Son yıllarda Türkiye hakkında AIHM'den çıkan ihlal kararı sayılarına bakıldığında; verilen 341 ihlal kararı ile 2009 yılı zirve noktasındadır. 2007 yılı da 319 ihlal kararı ile 1995-2024 döneminde en yüksek ihlal kararı alınan ikinci yıl olarak kayıtlara geçmiştir.

AKP dönemini kapsayan 2002-2024 döneminde; Türkiye'ye yönelik AIHM'den çıkan ihlal kararı sayılarının toplamı ise 3 bin 363 olarak hesaplanmıştır. AIHM tarafından 2012-2024 yılları arasında karara bağlanan başvurular içinde ihlal kararlarının oranlarının da paylaşıldığı verilere bakıldığında, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne taraf 47 ülkedeki ihlal kararlarının toplam karar sayısı içindeki oranının yüzde 1,5 olarak gerçekleşirken; yalnızca Türkiye'de ihlal kararlarının toplam karar sayısı içindeki oranının ise yüzde 1,1 olduğu belirtilmiştir.

Bu bağlamda,

- 1) Hukukun Üstünlüğü Endeksi'nde Türkiye'nin sıralamasının bu denli düşük olmasının nedenleri nelerdir? Bu sıralamanın yükseltilmesi için Bakanlığınız nezdinde hangi çalışmalar yürütülmektedir?
- 2) Yargı bağımsızlığını güçlendirmek için hangi reformlar planlanmaktadır? Bu reformların uygulanması için bir takvim belirlenmiş midir?
- 3) Yargı süreçlerinin hızlandırılması ve adalete erişimin kolaylaştırılması için ne gibi önlemler alınmaktadır? Bu konuda hangi somut adımlar atılacaktır?
- 4) Ülkemizde adalet sistemine yönelik güvenin güçlendirilmesi adına hangi politikalar uygulanmaktadır?

- 5) Adalet sistemindeki yolsuzluklarla mücadele kapsamında hangi adımlar atılmaktadır?
- 6) Hukukun üstünlüğü ilkesinin sağlanması adına, devlet kurumlarının bağımsızlığı ve tarafsızlığı nasıl güvence altına alınmaktadır?
- 7) Türkiye'nin hukukun üstünlüğü sıralamasında bu denli kötü bir pozisyona düşmesinin sorumluları kimlerdir?
- 8) Hukukun üstünlüğü endeksindeki düşük sıralamanın uluslararası alandaki yansımalar nasıldır? Bu durumda ülkemizin hukukun üstünlüğü alanında itibarını geri kazanması ve sıralamada üst basamaklara çıkması adına Bakanlığınız nezdinde yürütülen çalışmalar listeler misiniz?
- 9) Türkiye'nin henüz çözölemeyen ve derdest durumda bekleyen 21 bin 600 AİHM başvurusu ile en çok başvuru yapılan ülke konumunda olmasının gerekçeleri nelerdir?
- 10) AKP dönemini kapsayan 2002-2024 yıllarında; Türkiye'ye yönelik AİHM'den çıkan ihlal kararı sayılarının toplamının 3 bin 363 olmasını nasıl değerlendiriyorsunuz?
- 11) İlgili verilere bakıldığında; Türkiye hakkında AİHM'den çıkan ihlal kararı sayılarındaki azami artışın sorumluları kimlerdir?
- 12) Ülkemizde adalet sistemine güvenin yeniden tesis edilmesi ve AİHM tarafından alınan ihlal kararları örneğindeki olumsuzlukların ortadan kaldırılması adına Bakanlığınız nezdinde hangi çalışmalar yürütölmektedir? Detaylarını kamuoyuyla paylaşır mısınız?